

Rapport

efter kvalitetsgranskning av Kunskaps-
bedömning i grundskolan årskurs 1-3 vid
Pilagårdsskolan i Klippans kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Pilagårdsskolan

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1-3 under november 2011-mars 2012. Granskningen vid Pilagårdsskolan i Klippans kommun ingår i detta projekt.

Pilagårdsskolan besöktes den 14-15 februari 2012. Ansvariga inspektörer har utredare Ester Alavei och undervisningsråd Cecilia Rösténus varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen genomförs i totalt 31 kommunala skolor och 4 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om Pilagårdsskolan

Pilagårdsskolan är en kommunal skola i Klippans kommun. Skolenheten består av förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 samt fritidshem och leds av en rektor. Skolan är uppdelad i tre arbetslag, ett för fritidshemmen, ett för årskurs 1-3, samt ett för årskurs 4-6. Varje arbetslag leds av en arbetslagsledare. Arbetslagen träffas minst en gång i veckan för att diskutera aktuella pedagogiska frågor. Det finns en klass i varje årskurs på skolenheten. Årskurserna 4-6 har mentors-system vilket innebär att en mentor har mentorselever från samtliga årskurser

4-6. Arbetslagsledarna, specialpedagogen och rektorn bildar tillsammans ledningsgruppen som träffas regelbundet.

Skolenhetens namn: Pilagårdsskolan	Antal elever
Förskoleklass	26
Grundsärskola	
Grundskola	145
Totalt antal elever:	171
Antal elever i årskurs 1-3	73
Antal elever i årskurs 3	26

Resultat

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanerna.

Som ett led i implementeringsarbetet av den nya läroplanen för grundskolan, Lgr 11, har kommunen gjort en satsning där så kallade nyckelpersoner från varje skola har träffats regelbundet i syfte att delta i föreläsningar och diskussioner kring de nya författningarna. Två externa konsulter håller i dessa träffar. Nyckelpersonerna har även deltagit i en processledarutbildning. Veckan efter en sådan träff sammanstrålar alla pedagoger på skolenheten till ett möte som leds av nyckelpersonerna. Det ämne som ska behandlas vid varje sådant möte föreslås av de externa konsulterna. Kommunen har tagit fram ett implementeringsdokument som stöd för ovanstående arbete.

Utöver kommunens satsningar har rektorn på skolenheten regelbundna möten med personalen där man arbetar med att tolka och förstå Lgr 11, exempelvis hur man ska upprätta det skolan kallar pedagogiska planeringar, använda ett

gemensamt och sakligt språk i dokumentationen samt genomföra diskussioner och arbete kring likvärdig bedömning inom skolenheten. Som ett led i att skapa förutsättningar för likvärdiga bedömningar har lärargruppen rättat och bedömt samma elevarbeten för att kunna resonera sig fram till skillnader och likheter i elevernas prestationer. I den insända dokumentationen har Skolinspektionen tagit del av det skolan kallar pedagogiska planeringar som genomförts i elevgruppen. Dessa planeringar innehåller syfte, vilket centralt innehåll man avser att arbeta med, konkretisering av kunskapskraven, bedömning och arbetssätt. Enligt intervju med rektorn sker implementeringsarbetet även via pedagogiska diskussioner i medarbetarsamtal med personalen. Vidare tar rektorn del av lärarnas planeringar och har en diskussion med berörd lärare i syfte att säkerställa att planeringarna utgår från alla delar i kursplanerna i Lgr11. Lärarna i sin tur har delgivit varandra sina pedagogiska planeringar, enstaka lärare samverkar både vad gäller rättning och bedömning av olika elevarbeten.

Enligt intervju med rektorn finns det gemensamma rutiner för hur lärarna ska dokumentera elevernas kunskaper. Dessa rutiner finns dokumenterade i *Pilgårdsskolans Arbetsplan* för 2011/2012 där *Arbetsätt och Metoder, Kriterier för Måluppfyllelse och Uppföljning & Utvärdering* beskrivs och handlar framför allt om gemensamma rutiner kring dokumentation av individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen samt åtgärdsprogram. Dessa gemensamma rutiner handlar bland annat om hur nya arbetsområden ska introduceras och när olika utvärderingar och uppföljningar ligger i tiden.

Lärarna har loggböcker där de dokumenterar elevernas kunskapsutveckling, men det förekommer ingen gemensam mall utan varje lärare dokumenterar på sitt sätt i loggböckerna. Intervjuade lärare och rektorn uppger att skolan vid besökstillfället inte har några gemensamma former och rutiner för dokumentation av elevernas kunskaper, men nästa steg i det pågående utvecklingsarbetet är att språket blir mer sakligt och gemensamt i dokumentationen. Det framgår även av de individuella utvecklingsplanerna Skolinspektionen har tagit del av, där det till exempel finns skrivningar om elevers personliga egenskaper. Av granskningen framgår att de flesta lärare samverkar nära med varandra och det framkommer goda exempel i dessa avseenden i granskningen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn tar ansvar för att tillsammans med lärarna utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen utifrån kursplanerna och för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav. Rektorn behöver

dock fortsätta arbetet med bedömning och dokumentation av elevernas kunskaper med syfte att säkerställa att bedömningen är likvärdig och för att lärarna ska använda ett sakligt och gemensamt språk i dokumentationen av elevernas kunskaper. Det framkom vid granskningen att detta är ett pågående arbete och skolenheten är på god väg.

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektor tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Intervjuer med rektorn och lärarna visar att skolan arbetar med att utveckla arbetsformer där lärarna tillsammans jämför och analyserar skolans kunskapsresultat och hur de förhåller sig till de nationella proven och annat bedömningsstöd. Det kontinuerliga ansvaret för resultatuppföljning på elevnivå har lärarna. Denna uppföljning sker enligt rektorn, och framgår även av skolenhetens analysdokument för årskurs 1-3, på flera olika sätt. Detta dokument handlar om *Proriterade verksamhetsmål, Resultat, Analys av resultat* och *Åtgärder för utveckling*. De sammanställningar av resultaten som finns är från de nationella ämnesproven i matematik och svenska för årskurs 3, i övrigt saknas skolövergripande sammanställningar över kunskapsresultat.

Av intervjuerna och det insända materialet framgår att det inte görs resultatsammanställningar i alla ämnen. Det som finns att tillgå är de anteckningar varje enskild lärare gör. Enligt rektorn som är ny på skolan sedan höstterminen 2011, kommer det att göras en sådan sammanställning under våren 2012. Utvärdering av kunskapsresultat i de olika ämnena på elevnivå sker kontinuerligt i undervisningen och vid de samtal som eleverna regelbundet har med sin lärare. Specialpedagogen på skolenheten gör en sammanställning av resultaten på de nationella ämnesproven som sedan presenteras för övriga pedagoger samt rektorn och det förs resonemang kring vilka delmål i de nationella ämnesproven eleverna inte har nått. Utifrån dessa resultat genomför specialpedagogen handledning med lärarna och då med särskilt fokus på de elever som har

upprättade åtgärdsprogram. Rektorn konstaterar att det saknas en analys av resultaten på de nationella ämnesproven, vilket i sin tur innebär att det inte har vidtagits särskilda åtgärder i syfte att höja måluppfyllelsen. Rektorn konstaterar även att resultaten från de nationella ämnesproven de senaste åren har varit låga och att det därför är ett prioriterat område i utvecklingsarbetet att höja resultaten. Rektorn har ännu inte varit med om genomförandet av nationella ämnesprov på Pilagårdsskolan och kan därför inte säkerställa att lärarna använder resultaten som stöd i den sammantagna bedömningen av elevernas måluppfyllelse. Enligt rektorn pågår riktade insatser för de elever som idag går i årskurs 4 och hade låga resultat på de nationella ämnesproven i årskurs 3. Av intervju med lärarna framgår dock att specialpedagogen avkodar de genomförda proven inför rättning och därefter lämnas proven till berörd lärare för rättning. Vidare framgår det att resultaten av de nationella ämnesproven används som underlag i lärarnas sammantagna bedömningen av eleverna och specialpedagogens fortsatta arbete med elever som är i behov av stöd.

Rektorn uppger i intervjun att skriftliga omdömen och planeringar är två områden som ska vara samstämmiga. Rektorn vill att den formativa löpande bedömningen ska bli mer likartad både på individ- och gruppnivå. Minst två gånger per år utvärderar skolenheten de så kallade verksamhetsmålen. Detta i syfte att kunna identifiera "svagheter" i systemet. Det exempel på analys-schema som rektorn låtit Skolinspektionen ta del av, är ett exempel på hur rektorn skulle vilja att lärarna arbetar med kunskapsbedömning. Analys-schemat används dock inte än, det förs diskussioner inom skolenheten om att istället koppla pedagogiska bedömningar till pedagogiska planeringar, det vill säga göra bedömningar med utgångspunkt i pedagogiska planeringar. Skolenheten är mitt uppe i detta arbete och kommer inom kort att fatta beslut om vilken form skolan kommer att jobba utifrån. Lärarna bekräftar att rutiner och arbets-sätt gällande analys av resultat på elevnivå fungerar, dock är det svårt att hitta rutiner för att systematiskt och regelbundet dokumentera elevernas kunskaps-utveckling. Då det inte finns gemensamma rutiner och former för bedömning och dokumentation har rektorn och lärarna inte systematiskt följt upp och utvärderat detta.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver arbeta vidare med att sammanställa skolans resultat i alla ämnen och använda skolans resultat i kvalitetsarbetet genom att skapa förutsättningar för att lärarna till-

sammans jämför och analyserar skolans kunskapsresultat och hur de förhåller sig till resultaten till de nationella proven och övrigt bedömningsstöd som skolan använder sig av. Rektorn behöver tillsammans med lärarna följa upp och utvärdera de rutiner och former för bedömning och dokumentation som används så att de blir ändamålsenliga för det systematiska kvalitetsarbetet.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Under hela implementeringsprocessen av Lgr 11, har former för bedömning diskuterats. I kommunen pågår ett arbete att ta fram gemensamma bedömningsmatriser i svenska som kommer att åtföljas av andra ämnen. Av intervjun med lärarna och det inkomna materialet framkommer att planeringen av undervisningen utgår från kursplanernas syfte, centralt innehåll och kunskapskrav. Av de pedagogiska planeringar Skolinspektionen tagit del av framgår det tydligt att kursplanerna används aktivt av lärarna. Lärarnas planeringar innefattar även arbetssätt och bedömning som hänger väl ihop med resten av planeringen. I en planering i samhällskunskap/svenska anges till exempel att eleven bland annat ska kunna närsamhällets funktion och struktur genom att lära sig de demokratiska grundprinciperna, reflektera över normer och värden och visa sina kunskaper genom väl underbyggda resonemang kring samhällsliga processer. Vidare står det att läsa i samma planering att eleven ska lära sig de demokratiska grundprinciperna jämställdhet och frihet utifrån elevnära situationer genom att delta i klassråd, diskussioner och övningar i att argumentera, värdera, kritiskt granska och reflektera kring sina ställningstaganden utifrån konsekvensanalys då elevnära situationer uppstår. Det som ska bedömas är hur eleven i praktiken uppvisar samarbetsförmåga och ser sin egen del i olika ställningstaganden samt graden av respekt för demokratiska grundprinciper. I ett annat planeringsexempel i de naturorienterande ämnena står det exempelvis att eleven ska känna till djur och växter i närmiljön och hur de kan sorteras, grupperas och artbestämmas genom enkla fältstudier för att kunna ge exempel på livscykel i växriket genom sina dokumentationer och förhör. Som Skolin-

spektionen uppfattar, råder det en god samstämmighet i planeringarnas olika delar. Av elevintervjuerna framkommer dock att eleverna inte är medvetna om dessa pedagogiska planeringar och hur de är uppbyggda.

Lärarna beskriver i intervjuerna att de vid planering av undervisningen har börjat med att planera för hur bedömningen systematiskt ska bli en integrerad del av undervisningen. Detta arbete är i sin inledningsfas. Av de pedagogiska planeringar som Skolinspektionen tagit del av framgår *hur* eleverna ska visa sina kunskaper, men detta är inte förankrat hos eleverna. Det framgår även *vad* i kunskapskraven som ska bedömas, dock är det oklart *när* bedömningen ska ske både i elev- och pedagogperspektiv. I en planering i religionskunskap framgår det bland annat att det är elevernas förmåga att reflektera över livsfrågor och förmågan att resonera och argumentera kring moraliska frågeställningar och värderingar, är *vad* som kommer att bedömas. *Hur* eleverna ska visa sina kunskaper är exempelvis genom att känna till uppkomsten av, grundaren och utövandet av kristendom, judendom, islam samt icke religiösa livsåskådningar. Dock står det inget i planeringen om *när* bedömningen kommer att ske.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna vid planeringen av undervisningen utgår från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskrav, dock behöver lärarna medvetandegöra eleverna mer om hur undervisningen planeras i syfte att involvera eleverna i deras eget lärande. Vidare identifierar och planerar lärarna för *hur* eleverna ska visa sina kunskaper och *vad* i kunskapskraven som ska bedömas, men behöver vidareutveckla sitt arbete kring *när* bedömningen ska ske.

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Elevernas förståelse för vilka kunskaper de ska utveckla och på vilka grunder bedömningen sker

Av både elev- och lärarintervjuer framgår det att lärarna inför ett nytt arbetsområde går igenom med eleverna vilka kunskapskrav man arbetar med och utifrån vad eleverna ska bedömas. Lärarna uttrycker att svårigheten ligger i att hitta rätt nivåer för de årskurser där det inte finns kunskapskrav i årskurs 3 utan först i årskurs 6. Lärarna har påbörjat ett gemensamt arbete med att bryta ner kunskapskraven i de samhällsorienterande ämnena. I de naturorienterande ämnena använder lärarna sig av så kallade "NTA-lådor", som står för naturvetenskap och teknik för alla. Lådorna är under revidering för att vara anpassade till Lgr 11.

Lärarna uttrycker att de blir bättre och bättre på att i de pedagogiska planeringarna beskriva hur eleverna ska visa sina kunskaper och lärarna försöker resonera med eleverna kring hur de ska visa sina kunskaper och ser det som ett sätt att kunna öka elevernas motivation och vilja att lära sig. Lärarna försöker involvera eleverna i allt från uppstarten till genomförandet för att sedan också kunna involvera dem i bedömningsfasen. Lärarna menar att detta är en pågående process som tar tid och exemplifierar med en elev som hade föreslagit redovisning som sitt sätt att visa sina kunskaper, vilket lärarna egentligen inte hade med i sin grundplanering, men som genomfördes. Kunskapskraven är dock inte levande i undervisningen eftersom eleverna inte kan ge exempel på konkreta kunskapskrav eller hur de arbetar mot dem. Lärarna anser det vara viktigt i processen att kunna anpassa sin undervisning och möta eleverna i deras förslag om eleverna kommer med egna initiativ.

Lärarna har fortlöpande samtal med eleverna. Det finns tid avsatt på schemat för eleven då läraren och eleven arbetar med att sätta upp närliggande mål samt utvärdera gamla mål. Lärarna dokumenterar även i elevernas individuella utvecklingsplaner och formulerar skriftliga omdömen inför utvecklingssamtalet. Av intervju med eleverna framkommer att de överlag inte kommer ihåg sina framsyftande mål i de individuella utvecklingsplanerna. Enstaka exempel på mål som elever kommer ihåg är att eleven *"inte ska lämna klassrummet så ofta"*.

Vid elevintervjuerna är emellertid kursplanens innehåll inte tydligt och kunskapen om vad det är som bedöms är liten. Trots att flera elever inte känner till vad de ska kunna i olika ämnen, är det Skolinspektionens uppfattning att skolenhetens nyligen påbörjade utvecklingsarbete med att tydliggöra kunskapskraven för eleverna, har börjat få fäste i undervisningen. Elevintervjuerna visar vidare att det är oklart för en del elever hur de får reda på vad de lärt sig.

Aterkoppling

Av granskningen framgår att lärarna följer elevernas kunskapsutveckling, dock ges det lite framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla och hur. Lärarna berättar att de tidigare har haft "målböcker" i syfte att återkoppla till varje enskild elevs uppskrivna mål i boken, dock tyckte man inte att man nådde ända fram. Därefter gick lärarna över till "veckobok" i syfte att återkoppla till den gångna veckans arbeten, men det ansåg man inte heller fungera på det sätt man önskade. I dagsläget inväntar lärarna ett digitalt system där all dokumentation kan samlas och på så sätt menar lärarna att de ska hinna med att återkoppla till eleverna mer frekvent. Den återkoppling som ges till eleverna sker oftast på uppgiftsnivå och handlar om uppgiften är korrekt utförd eller inte. Eleverna berättar under intervjun att de tidigare kunde få guldstjärnor, men att det nu istället kan stå "*bra gjort*" eller något liknande. Det kan också stå ett "R" eller "-" beroende på om eleven har gjort rätt eller fel. Vidare framkommer det exempel på muntliga återkopplingar i elevintervjun såsom "*fortsätt så*" eller "*läs mera*". De skriftliga kommentarerna i elevernas arbeten anger i liten utsträckning hur eleverna ska göra för att utvecklas eller vad de kan göra bättre.

Lärarna framhåller vidare att det är den kontinuerliga bedömningen som de behöver bli bättre på och som ett led i detta utvecklingsarbete för lärarna fortlöpande bedömningsdiskussioner med eleverna. Lärarna menar att det är lättare att föra resonemang med de yngre barnen istället för att ha skriftliga prov. I ämnet matematik beskriver lärarna att eleverna arbetar med ett område under en period och där lärarna i anslutning till varje område gör en bedömning av elevernas kunskapsutveckling. Området avslutas alltid med en diagnos och utifrån det resultatet jobbar lärarna vidare med de delar som eleverna behöver vidareutvecklas i.

Granskningen visar att eleverna är ganska medvetna om vad de kan och vad de behöver bli bättre på i de olika ämnena, exempelvis "*jag behöver bli bättre på matte*" eller "*jag är jätteduktig på no*", men sådana resonemang förs inte med lärarna. Eleverna menar att det är läraren som berättar vad man behöver bli bättre på och exemplifierar det med "*att du ska bli bättre på att jobba i grupp*" eller "*att du ska bli bättre på att räcka upp handen*". Skolinspektionen får dock inga exempel på att lärarna i undervisningssituationen anger hur eleverna ska göra för

att vidareutvecklas i sin kunskapsutveckling för att nå så långt som möjligt. Eleverna uppger vidare att vid utvecklingssamtalet så talar läraren om hur det har gått i de olika ämnena, dock får Skolinspektionen inga exempel på att det förekommer vid andra tillfällen, möjligtvis kan det stå i en rättad bok "bra jobbat".

Dokumentation och bedömning gentemot kursplanernas kunskapskrav

Intervjuer med lärarna och rektorn samt insända dokument visar att det inte förekommer några gemensamma rutiner på skolan för hur den fortlöpande bedömningen av elevernas kunskaper ska ske. Lärarna uppger att det görs många bedömningar, men långt ifrån all bedömning dokumenteras. Av intervjuerna framgår att varje enskild lärare har sin "pärm" innehållande egna anteckningar om elevernas kunskapsutveckling i berörda ämnen och resultaten från de nationella ämnesproven som ligger till grund för bedömningen av elevernas kunskapsutveckling. Det är beslutat centralt i kommunen att det ska utarbetas matriser i alla ämnen, men det finns inga färdiga matriser vid besöks-tillfället. Nationella ämnesprov ingår som en viktig del när det gäller att bedöma kunskapsutvecklingen i matematik och svenska. Lärarna anger att de har börjat jobba med ett material i svenska där det finns matriser och lärarna är på väg att lära sig hantera det materialet. Vidare menar lärarna att det har satsats för lite på matematik i kommunen generellt och att ämnet har hamnat i skymundan, dock använder man sig av Skolverkets analysverktyg i matematik samt NCM:s "läsa och förstå tal" till vissa delar. När det gäller bedömning av de naturorienterande ämnena använder sig lärarna av så kallade NTA-lådor, där bedömningsmatris kopplat till kunskapskraven finns i varje låda. Varje lärare genomför utvärderingar med eleverna, med det förekommer enbart på individnivå och inte på en mer övergripande grupp- och skolnivå.

Lärarna har börjat med utvärdering av eleverna kunskaper efter varje genomfört arbetsområde, innehållande vilka mål varje enskild elev har uppnått. På skolenheten planerar man för att ta fram en gemensam bedömningsmatris som kan användas efter varje genomfört arbetsområde. Varje lärare genomför utvärderingar med sina elever, vilket medför att det enbart finns resultat på individnivå och inte på en mer övergripande grupp- eller skolnivå.

Skolinspektionen får ta del av ett bedömningsexempel i musik där national-sången bland annat nämns i det centrala innehållet för årskurs 1-3; under kun-

skapskraven står det att eleven ska kunna delta i sång och då kan national-sången vara en del av bedömningen. Läraren använder sig av kunskapskraven i årskurs 6 och bryter ner dem till relevant nivå när elevernas kunskaper ska bedömas. Vidare uppger lärarna att ämnet musik innehåller många gemensamma övningar där bedömningar görs i grupp. Då antecknar läraren systematiskt gruppens prestationer efter varje lektion och noterar även om det är någon elev som "sticker ut" i något avseende. Bedömningar i bild görs på ungefär samma sätt, men dokumenteras även med kamera och kompletteras med insamlade elevmaterial.

Enligt intervjuade lärare sker det fortlöpande bedömningar, dock är det svårt att hitta rutiner och system för kontinuerlig dokumentation. Det sker återkoppling på elevernas arbete för att synliggöra deras lärande, dock är detta inte systematiskt dokumenterat och inte en integrerad del av undervisningen.

Vidare framkommer att lärarna inte regelbundet analyserar elevernas kunskaper och gör helhetsbedömningar av dessa och inte alltid jämför med kursplanernas kunskapskrav.

Arbetslagen på skolenheten har diskuterat tillsammans vad som ska behandlas i de olika årskurserna, vad som är rimligt att kunna i varje årskurs så att progressionen blir tydlig i elevernas utveckling.

Individuella utvecklingsplaner

Av de individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen Skolinspektionen tagit del av framgår att eleverna får skriftliga omdömen med tydlig koppling till kursplanerna i alla ämnen de får undervisning i. Den framåtsyftande delen finns separat under varje ämne eleverna får skriftligt omdöme i, innehållande mål eleverna ska arbeta med i sin kunskapsutveckling. Dock domineras målen i elevernas individuella utvecklingsplaner av mer allmänt hållna sociala mål som exempelvis "*visa en större vilja att ta nästa steg i utvecklingen, kunskapsmässigt och socialt*" eller "*stärka sitt självförtroende och självbild*". Lärarna uppger att skolenheten i samarbete med en extern konsult som anlits vid implementeringsarbetet av Lgr 11, har fattat ett beslut att inte ange specifika mål i något ämne i den individuella utvecklingsplanen. Men det förekommer även att målen är mer relaterade till ämnen, exempelvis ska eleven "*utveckla innehållet i all skrivning, fakta och berättande*". Rektorn uppger i sakgranskningen att detta möjligtvis är en allmän uppfattning hos lärarna och en kvarleva från tidigare och

inget han fattat beslut kring. Rektorn uppger vidare att de framåtsyftande målen i allra högsta grad ska handla om utveckling av kunskapskraven i de ämnen eleverna får undervisning i och utvecklingspunkter för övrigt ska ha stöd i läroplanens kapitel 1 och 2. I de exempel på individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av saknas ofta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Dettas bekräftas även i intervjun med rektorn som menar att målen i den framåtsyftande delen är vaga.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna behöver i större utsträckning ge eleverna förståelse för vilka kunskaper de ska utveckla i alla ämnen och tydliggöra på vilka grunder de bedöms.

Lärarna behöver i större utsträckning följa elevernas kunskapsutveckling och ge kontinuerlig och framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla och hur detta ska ske så att bedömningen blir en integrerad del i undervisningen tillsammans med eleverna för att synliggöra lärandet.

Lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven i alla ämnen och använder aktuella bedömningsunderlag för att upprätta den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen. Dock behöver rektorn säkerställa att lärarna sammanfattar vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Lärarna behöver bättre analysera regelbundet de kunskaper eleven har visat, göra helhetsbedömningar av dessa och jämföra med kursplanernas kunskapskrav.

Lärarna använder de nationella ämnesproven som ett stöd för att bedöma elevernas kunskaper.

Lärarna behöver utveckla ändamålsenliga rutiner och former för dokumentation som främjar elevernas kunskapsutveckling och väl återspeglar deras kunskaper i förhållande till kursplanernas kunskapskrav.

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

Av intervju med lärarna framkommer att de lärare som samplanerar, följer upp undervisningen genom att prata med varandra och återkoppla till varandra hur olika tema har fallit ut. Lärarna beskriver att de dagligen reflekterar över sin undervisning. Dock konstaterar Skolinspektionen utifrån intervjuer med lärarna och rektorn att det endast i liten omfattning förekommer en fördjupad analys av i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har givit eleverna möjlighet att utvecklas vidare i förhållande till kunskapskraven i läroplanen.

Skolan har utarbetat en självutvärderingsenkät innehållande frågor kring elevens inställning till olika ämnen och hur eleven bedömer sina förmågor i olika ämnen som delas ut en gång per termin. Dock utgör denna enkät inget underlag för utvärdering av undervisningen.

Lärarna och rektorn uppger att skolan är mitt uppe i arbetet med att utveckla bedömnings- och dokumentationsformer och nästa steg i denna utveckling är att utvärdera processens ändamålsenlighet alltifrån planering, genomförande till utvärdering.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna i högre utsträckning behöver följa upp, utvärdera och analysera sin planering och undervisning, i syfte att identifiera i vilken utsträckning eleverna har beretts möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen. Lärarna behöver också utvärdera i vilken mån de bedömnings- och dokumentationsformer som används idag är ändamålsenliga.

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Skolan erbjuder vårdnadshavarna utvecklingssamtal två gånger per läsår. Under höstterminen genomförs ett utvecklingssamtal där mål för terminen sätts

upp, dessa mål följs upp vid nästa utvecklingssamtal och nya mål sätts upp. Skolan använder sig av en gemensam mall för individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som nyligen har reviderats och är nu ute på remissrunda. Enligt lärarintervjuerna är den nya mallen ganska snarlik den man använder idag. De skriftliga omdömena består av tre delar: Relevanta kunskaper/färdigheter, Utvecklingsmöjligheter och Socila utveckling/ansvar. Den framtidsytande delen av den individuella utvecklingsplanen finns under rubriken Utvecklingsmöjligheter under respektive ämne. Skolenheten har beslutat att själva individuella utvecklingsplanen får innehålla högst tre "utvecklingsmål" och dessa mål får inte handla om något specifikt ämne, utan exempelvis "Visa en större vilja att ta näst steg i utvecklingen, kunskapsmässigt och socialt" eller "Stärka ditt självförtroende och självbild".

Ett nytt "hjul" har tagits fram när det gäller processen med utvecklingssamtal. Beömningsmatriser ska från och med hösten 2012 vara på plats i de pedagogiska planeringar och det menar lärarna ger dem möjlighet till att kunna göra analyser av resultaten på grupp- och skolnivå. Skolenheten planerar att flytta all sin dokumentation till en digital portal från hösten 2012.

Vårdnadshavarna får hem de skriftliga omdömena i pappersform och uppmanas att ta del av dem inför utvecklingssamtalen. Lärarna har betonat för vårdnadshavarna vikten av att ha tagit del av de skriftliga omdömena inför utvecklingssamtalen så att det blir det framtidsytande samtal som skollagen anger, vilket även bekräftas av vårdnadshavarna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna ger vårdnadshavarna fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen i förhållande till kursplanernas kunskapskrav.

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

Lärarna har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

I de pedagogiska planeringar Skolinspektionen tagit del av finns angivet på vilket sätt läraren ska bedöma elevernas kunskaper. Dessa planeringar visar att lärarna använder sig av olika metoder för att bedöma elevernas kunskaper. Det kan bland annat handla om tester och prov, laborationer eller såväl skriftliga som muntliga redovisningar. Vid intervjutillfället tycker lärarna själva att de har varit för dåliga på att involvera eleverna i bedömningsarbetet och därför är eleverna inte vana vid det än. Lärarna tillägger att ett led i det fortsatta arbetet är att öka elevernas motivation och viljan att lära sig. När lärarna ställer frågan till eleverna *hur* de ska jobba med ett arbetsområde, brukar lärarna få till svar från eleverna att det är bättre om läraren bestämmer. Dock menar lärarna att de blir bättre och bättre på att involvera eleverna i valet av bedömningsform. Lärarna framhåller även att de försöker resonera med eleverna kring hur de ska visa sina kunskaper. Intervjuade elever uppger att det är läraren som bestämmer på vilket sätt eleverna ska visa sina kunskaper.

Det framgår tydligt av de pedagogiska planeringar Skolinspektionen tagit del av, vad det är som ska bedömas i varje arbetsområde. I en planering i de naturorienterande ämnena står det exempelvis att eleven ska *"känna till viktiga kroppsdelar i den egna kroppen och deras funktion"* eller *"känna till sambandet mellan mat, motion och hälsa"*. Lärarna framhåller att bedömningar förekommer i allt vad eleverna genomför, men att det är svårt att dokumentera allt.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna eftersträvar att använda ett allsidigt underlag för att bedöma och analysera elevernas kunskapsutveckling genom sina pedagogiska planeringar. Dock behöver lärarna ge eleverna bättre möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt.

2.1 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Vid terminsstarten för läsåret 2011/2012 bjöds samtliga vårdnadshavare till ett möte där rektorn och lärarna informerade om den nya skollagen samt Lgr11. Vårdnadshavarna menar att det hade varit bra med någon form av dokumentation att återvända till vid senare tillfälle.

Information om elevernas kunskapsutveckling sker vid utvecklingssamtalen. Vårdnadshavarna är nöjda med den information de får om elevernas kunskapsutveckling och hur de ska bli bättre i samtliga ämnen, dock framkommer det önskemål om korta och mer frekventa informationsmöten om elevernas kunskapsutveckling. I de kontaktböcker som varje elev har finns det mest information av allmän karaktär och ingenting om elevernas kunskapsutveckling.

Lärarna uppger vid intervjuerna att de har informerat vårdnadshavarna om de nya kunskapskraven vid föräldramöten och detta bekräftas i intervjun med vårdnadshavarna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna ger vårdnadshavarna information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Syfte och frågeställningar

Forskning och utvärderingar visar att många lärare upplever en osäkerhet kring hur elevernas kunskaper ska bedömas i de tidigare skolåren. Lärarna menar också att skolorna saknar ett gemensamt förhållningssätt och rutiner för dokumentation när det gäller att följa och bedöma elevers kunskapsutveckling. Lärarnas osäkerhet kan leda till att bedömningar och individuella utvecklingsplaner saknar koppling till kunskapskraven i de nationella kursplanerna.

Forskning visar att bedömning kan vara ett verktyg för att löpande stödja elevernas lärande och utveckling. Det handlar om att eleverna får möjlighet att fortlöpande visa de kunskaper som framgår av kunskapskraven i kursplanerna och att de förstår vilka grunder de bedöms utifrån, var de befinner sig i förhållande till kunskapskraven och hur de kan göra för att ytterligare utveckla sina kunskaper.

Syftet med projektet är att undersöka om de bedömningsunderlag lärarna använder och de bedömningar lärarna gör är relaterade till kunskapskraven i de nationella kursplanerna och i övrigt sker i enlighet med styrdokumentet. Detta mot bakgrund av att en ny läroplan för grundskolan, Lgr 11, införs under 2011. Granskningen syftar dessutom till att hitta goda exempel på hur lärare arbetar med bedömning för att främja lärande som en integrerad del i lärandeprocessen tillsammans med eleven.

De centrala frågeställningarna är:

- Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?
- Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

Metod och material

Granskningen inleds genom att inspektörerna innan skolbesöket tar del av olika dokument och gör en dokumentanalys. Rektorn har exempelvis svarat på en verksamhetsredogörelse och skickat in olika dokument skolan har i arbetet kring bedömning till inspektörerna inför skolbesöket.

Varje skolbesök består av intervju med rektor, lärare (både i grupp med 6-8 lärare i åk 1-3 och djupintervju med två lärare i åk 3), elever i åk 3 (i grupp med cirka 6 elever) och vårdnadshavare i åk 3 (i grupp med 6-8 stycken). I de fall då den besökta skolan består av ett fåtal lärare och elever kan sammansättningen vid intervjuerna komma att anpassas till detta. Besöket avslutas med en återkoppling till rektor kring inspektörernas preliminära bedömningar.

Pilagårdsskolan	Antal
Intervjuade elever	10
Intervjuade lärare	9
Intervjuade vårdnadshavare	2

Författnings- och forskningsstöd i Skolinspektionens kvalitetsgranskning Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1-3

Författningar

Lagar

- Skollagen (2010:800)

Förordningar

- Skolförordning (SFS 2011:185)
- Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Skolverkets föreskrifter

- Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kunskapskrav för grundskolans ämnen

Skolverkets allmänna råd

- Skolverkets allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16) (AR IUP)
- Skolverkets allmänna råd, Planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan (SKOLFS 2011:149) (AR Planering)

Forskningsstöd

- Skolverkets stödmaterial: Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter
- Skolverkets kunskapsöversikt: Kunskapsbedömning – Vad, hur och varför?

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanernas kunskapskrav.

Inom detta område granskas följande:

- Rektor tar ansvar för att tillsammans med lärarna utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen och för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav (2 kap. 9 § och 4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8, AR IUP, AR Planering).
- Rektorn skapar förutsättningar för att lärarna använder ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen (AR IUP).
- Rektorn skapar förutsättningar för en likvärdig bedömning inom skolenheten (1 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.8, AR Planering).

Författningsstöd

1 kap. 9 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

2 kap. 9 § skollagen

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Det pedagogiska arbetet vid en förskolenhet ska ledas och samordnas av en förskolechef. Dessa ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

/.../ Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform och inom fritidshemmet ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet/.../.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11 punkt 2.8

2.8 REKTORNS ANSVAR

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling
- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Elevers lärare bör

- informera elev och vårdnadshavare om vilka kunskaper och kunskapskvaliteter som ska bedömas

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Planering

Rektorn bör

- organisera verksamheten så att lärarna ges förutsättningar att planera undervisningen
- utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna

Kunskapsbedömning

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Dokumentation

Lärare bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger en grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektorn tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Inom detta område granskas följande:

- Rektorn använder skolans kunskapsresultat i kvalitetsarbetet genom att skapa förutsättningar för att lärarna tillsammans jämför och analyserar skolans kunskapsresultat och hur de förhåller sig till resultaten från de nationella proven och eventuellt annat bedömningsstöd (*AR Planering*).
- Rektorn följer tillsammans med lärarna upp och utvärderar de rutiner och former för bedömning och dokumentation som används så att de är ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete (*4 kap. 4-6 §§ skollagen, AR Planering*).

Författningsstöd

4 kap. 4-6 § skollagen

Enhetsnivå

4 § Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn och förskolechefen ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet

5 § Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Dokumentation

6 § Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolanKunskapsbedömning

Läraren bör

- tillsammans på skolenheten regelbundet analysera och diskutera hur olika elevprestationer bedöms i förhållande till kunskapskraven
- som stöd för bedömningen av elevernas kunskaper jämföra resultaten på de nationella ämnesproven med den egna dokumentationen och analysera skillnader och likheter i resultaten

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Uppföljning

Rektorn bör tillsammans med lärarna systematiskt och kontinuerligt

- följa upp formerna för utvärdering och bedömning av elevernas kunskaper
- följa upp och utvärdera de rutiner och former för dokumentation som används så att de är effektiva och ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna utgår vid planeringen av undervisningen från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskrav (1 kap. 11 § skollagen och 9 kap. 1-2 §§ skolförordningen, AR Planering).
- Lärarna identifierar och planerar hur eleverna ska visa sina kunskaper, vad i kunskapskraven som ska bedömas och när bedömningen ska ske (AR Planering).
- Lärarna planerar så att bedömningen systematiskt blir en integrerad del i undervisningen för att tillsammans med eleverna följa och stödja elevernas kunskapsutveckling i undervisningen och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete för att synliggöra lärandet för eleverna (AR Planering).

Författningsstöd**1 kap. 11 § skollagen**

För varje skolform och för fritidshemmet skall gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

9 kap. 1-2 §§ skolförordningen**Utbildningens innehåll och omfattning***Läroplan och kunskapskrav*

1 § För grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen (2010:800). Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kunskapskrav.

2 § Kunskapskrav ska finnas för

- matematik, svenska och svenska som andraspråk samt gemensamt för samhällsorienterande ämnen och för naturorienterande ämnen i årskurs 3,
- samtliga ämnen utom moderna språk i årskurs 6, och
- samtliga ämnen i årskurs 9.

Kunskapskraven i årskurs 3 och 6 anger den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev vid slutet av årskursen. Kunskapskraven i årskurs 9 anger den kunskapsnivå som krävs för ett visst betyg när ett ämne avslutas.

Lgr 11, 3 Kursplaner**Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan**Planering

Läraren bör vid planeringen av undervisningen

- tydliggöra vilka delar av ämnets syfte som undervisningen i det aktuella arbetsområdet ska inriktas mot och utifrån det avgöra hur det centrala innehållet ska kombineras och behandlas så att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven
- identifiera vilka delar av kunskapskraven som bedömningen ska utgå ifrån i det aktuella arbetsområdet och avgöra hur eleverna ska få visa sina kunskaper
- skapa förutsättningar för att följa och stödja elevernas kunskapsutveckling och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Läraren ger eleven förståelse för vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla i alla ämnen och på vilka grunder de bedöms (*Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling och ger kontinuerlig och framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla och hur detta ska ske så att bedömningen blir en integrerad del i undervisningen tillsammans med eleverna för att synliggöra lärandet (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven i alla ämnen och använder aktuella bedömningsunderlag för att upprätta individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna analyserar regelbundet de kunskaper eleven har visat, gör helhetsbedömningar av dessa och jämför med kursplanernas kunskapskrav (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna använder resultaten från nationella proven för att bedöma elevers kunskapsutveckling (*9 kap. 20-22 §§ skolförordningen*).
- Lärarna använder ändamålsenliga rutiner och former för dokumentation som främjar elevernas kunskapsutveckling och väl återspeglar deras kunskaper i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (*AR IUP, AR Planering*).

Författningsstöd

10 kap. 13 § skollagen

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och (...)

9 kap. 20-22 §§ skolförordningen

Nationella ämnesprov

20 § Nationella ämnesprov ska användas i de ämnen och årskurser som anges i 21 § för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven och, i årskurs 9, även som stöd för betygssättning.

21 § Ämnesprov ska användas i

1. matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3, 6 och 9,

2. engelska i årskurs 6 och 9, och

3. biologi, fysik eller kemi i årskurs 9.

Ämnesprov som avses i första stycket 3 ska fördelas så att varje elev ska delta i prov i endast ett ämne och att antalet provdeltagare så långt som möjligt blir lika stort för varje ämnesprov.

22 § Ämnesprov ska genomföras i slutet av årskursen. Statens skolverk får dock meddela föreskrifter om att ämnesprov i årskurs 9 får genomföras vid en annan tidpunkt.

Skolverket får meddela närmare föreskrifter om ämnesprov.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

/.../

Mål

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna /.../.

Riktlinjer

Läraren ska

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling
- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Genomförande

Läraren bör i sin ledning av undervisningen

- försäkra sig om att undervisningen leder mot de mål som konkretiseras i planeringen genom att anpassa undervisningen till varje enskild elevs behov av stöd och stimulans
- se till att eleverna förstår syftet med de aktiviteter som ska ske i undervisningen, vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla samt hur de ska få visa sina kunskaper
- kontinuerligt ge varje elev konstruktiv återkoppling på hennes eller hans kunskapsutveckling och tydliggöra vad som behöver utvecklas vidare

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- kontinuerligt analysera de kunskaper som eleven visat utifrån vad som behandlats i undervisningen, för att kunna göra helhetsbedömningar av kunskaperna och jämföra dessa med kunskapskraven
- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - genomföra, följa upp och dokumentera undervisningen
 - kommunicera med elever och vårdnadshavare vad som är syftet med undervisningen och hur den ska genomföras
- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna analyserar i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).
- Lärarna identifierar vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).
- Lärarna utvärderar i vilken mån bedömnings- och dokumentationsformerna som används är praktiska och ändamålsenliga (*AR Planering*).

Författningsstöd

Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg

RIKTLINJER

Läraren ska

utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Uppföljning

Läraren bör

- analysera i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen
- identifiera vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ska ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen, samt
- utvärdera i vilken mån de bedömnings- och dokumentationsformer som används är ändamålsenliga

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
- genomföra, följa upp och utvärdera undervisningen

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (3 kap. 4 §, 10 kap. 12 § skollagen, Lgr 11, 2.4 och 2.7).

Författningsstöd

3 kap. 4 § skollagen

Eleven och elevens vårdnadshavare och vårdnadshavare för ett barn i förskolan ska fortlöpande informeras om elevens eller barnets utveckling.

10 kap. 12 § skollagen

Utvecklingssamtal och individuell utvecklingsplan

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Lgr 11, 2.4 SKOLA OCH HEM

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.

Läraren ska

- samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling, och
- hålla sig informerad om den enskilda elevens personliga situation och iaktta respekt för elevens integritet.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

Riktlinjer

Läraren ska

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,

- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn,
- med utgångspunkt i föräldrarnas önskemål fortlöpande informera elever och hem om studieresultat och utvecklingsbehov

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Dokumentation

Läraren bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevens kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygsättning med elever och vårdnadshavare

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår kursplanernas kunskapskrav?

2.1 Lärarna använder ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarnas bedömning av elevernas kunskaper är allsidig och olika underlag används för att analysera kunskaperna så att eleverna ges goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).

Författningsstöd

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna.

Riktlinjer

Läraren ska

/.../

- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

2.2 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger vårdnadshavarna information om kunskapskraven i alla ämnen som eleverna får undervisning i (*Lgr 11,1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.4., AR IUP*).

Författningsstöd

Lgr 11, 1, Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. /.../

Lgr 11, 2.4

Läraren ska

Samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling,

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Elevers lärare bör

- beskriva hur de nationella målen har konkretiserats i undervisningen

Den individuella utvecklingsplanens innehåll

De skriftliga omdömena bör

- utformas så att eleven och vårdnadshavaren får tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen och lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter i syfte att stimulera fortsatt lärande

Den framtidsytande planeringen bör

- sammanfattande ange vilka kunskaper och förmågor eleven ska utveckla.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
- kommunicera med elever och vårdnadshavare vad syftet är med undervisningen och hur den ska genomföras.